

УДК 657.1:004

Рибалко А.О.¹, Меліхов Є.В.², Меліхова Т.О.³

¹ студентка, ВСП "Економіко-правничий фаховий коледж ЗНУ", м. Запоріжжя

² викладач, аспірант, асистент, ВСП "Економіко-правничий фаховий коледж ЗНУ", Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

³ д-р. екон. наук, професор, викладач ВСП Економіко-правничого фахового коледжу ЗНУ, Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

Сьогодні форми ведення бухгалтерського обліку зазнають змін під впливом розвитку інформаційних технологій. Хмарні сервіси, автоматизовані програми та онлайн-системи обліку поступово витісняють традиційні способи роботи з фінансовими даними. Це вимагає адаптації існуючих форм обліку до цифрових умов господарювання. Актуальність теми полягає в дослідженні різних форм організації та ведення бухгалтерського обліку в сучасному світі цифрових технологій.

Метою дослідження є розгляд різних форм організації та ведення бухгалтерського обліку, а також надання їх характеристик.

У сучасному економічному середовищі на бухгалтерський облік впливають цифрові технології, тому відбувається трансформація підходів до його ведення та організації. Діджиталізація ведення обліку забезпечує точність, швидкість та прозорість облікових даних.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV, підприємство зобов'язане вести бухгалтерський облік постійно – від моменту своєї державної реєстрації і аж до ліквідації. При цьому воно самостійно визначає, яку саме форму організації бухгалтерського обліку застосовуватиме для забезпечення цього процесу [2].

Зазвичай на українських підприємствах використовують кілька традиційних паперових форм ведення бухгалтерського обліку: меморіально-ордерну, журнальну, просту, спрощену, а також спеціальну форму для суб'єктів малого бізнесу. Кожна з них має як свої плюси, так і мінуси. Однак із розвитком цифрових технологій усе більше облікових процесів переходить у програмне середовище та активне використання комп'ютерної форми [1].

Форма бухгалтерського обліку – це певна система реєстрів, у яких здійснюється запис і узагальнення облікових даних, а також встановлений порядок і методи їх ведення [3].

Використання інформаційно-комп'ютерних технологій спричинило появу комп'ютерної форми ведення обліку, яка передбачає автоматизовану обробку даних. Проте подальший розвиток привів до впровадження хмарних технологій, що дозволяють працювати з бухгалтерською інформацією у віддаленому режимі без потреби у дорогому серверному обладнанні [1].

Завдяки хмарним сервісам користувач отримує можливість:

- 1) скоротити витрати на технічне забезпечення;
- 2) забезпечити доступ до облікових даних з будь-якої точки світу;
- 3) підвищити безпеку та надійність збереження інформації;
- 4) оперативно оновлювати програмне забезпечення [1].

У науковій літературі авторами наводяться різні погляди на те, чи слід виокремлювати хмарну форму обліку як окремий тип облікової системи. Так,

Al-Zoubi (2017) у статті «The Effect of Cloud Computing on Elements of the Accounting Information System» наголошує, що впровадження хмарних технологій змінює основні елементи облікової системи – документи, облікові книги, програмне забезпечення, фізичні засоби – і тому виправдано розглядати хмарну форму як окрему категорію [4]. З іншого боку, Ali (2024) у роботі «Cloud Accounting: A Theoretical Overview» розглядає хмарний облік не як принципово новий тип, а як логічне продовження комп'ютеризованого обліку з додатковими технологічними можливостями (доступність звідусіль, масштабованість) [5]. Українські дослідники Вагнер І. В. та ін. (2023) в аналізі розвитку хмарних технологій в обліку також визнають, що хмарна форма має свої особливості (гнучкість, економія ресурсів, зміна організації обліку), але не категорично стверджують, що це абсолютно новий тип обліку [6]. Нарешті, емпіричне дослідження у В'єтнамі (2023) показує, що хмарний облік – це скоріше еволюція існуючої комп'ютерної системи, яка впливає на методику та організацію обліку, ніж принципово нова форма [7]. Таким чином, частина науковців підтримує ідею виділення саме хмарної форми обліку як окремого типу, інші вчені – розглядають її як технічне вдосконалення існуючої комп'ютерної форми, але всі відзначають, що її поява має суттєвий вплив на методику ведення обліку та його організацію.

Застосування хмарних технологій змінює підходи до організації та ведення бухгалтерського обліку. Крім звичного варіанту – ведення обліку власною бухгалтерією (інсорсингом), все більш популярним стає передання частини облікових функцій спеціалізованим зовнішнім компаніям, тобто аутсорсинг. Використання хмарних сервісів робить таку співпрацю зручнішою, адже вони дають змогу одночасного доступу до даних у режимі реального часу.

Сьогодні компанії можуть поєднувати різні моделі організації та ведення обліку – наприклад, використовувати змішану систему, коли частину операцій виконують всередині підприємства, а решту передають зовнішнім спеціалістам через хмарні сервіси. Таким чином, цифровізація обліку створює умови для появи нових гібридних форм організації та ведення обліку, що об'єднують

переваги традиційних підходів та сучасні інформаційні технології.

Організація та ведення бухгалтерського обліку зазнає постійних змін під впливом інформаційно-комп'ютерних технологій. Хмарні сервіси роблять облік більш гнучким, мобільним і економічним, а також сприяють підвищенню ефективності управлінських рішень.

Однак для ефективного використання таких інновацій необхідно вдосконалювати законодавчу базу, розробляти практичні методичні рекомендації та підвищувати цифрову компетентність бухгалтерів, керівників, ревізорів, податківців, аудиторів. Подальший розвиток обліку пов'язаний із повною цифровізацією, автоматизацією процесів і впровадженням сучасних аналітичних систем.

Отже, дослідження форм організації та ведення бухгалтерського обліку показує, що розвиток інформаційних і хмарних технологій суттєво змінює підходи до організації та ведення облікових процесів за допомогою діджиталізації. Це відкриває перед підприємствами можливості для підвищення ефективності роботи, скорочення часу на обробку документів та зберігання інформації, точності та прозорості обліку за допомогою цифровізації, раціонального використання трудових та матеріальних ресурсів, а також прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Ляхович Г. І. Форми ведення та організації бухгалтерського обліку в умовах використання інформаційно-комп'ютерних технологій: Точки взаємодії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. вип. 4. 2015. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/4_2015ua/11.pdf (дата звернення: 19.10.2025).

2. Мельник О. І. Організація бухгалтерського обліку. Курс лекцій. Навчально-науковий інститут економіки та управління, обліково-фінансовий факультет. Миколаїв : 2018. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5013/1/Orhanizatsiya%20buk>

[hhalters%27koho%20obliku_kurs%20lektsiy.pdf](#) (дата звернення: 25.10.2025).

3. Свірко С. В. Організація бух. обліку в бюджетних установах. Навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2003. URL: <https://buklib.net/books/21924/> (дата звернення: 19.10.2025).

4. Al-Zoubi A. M. The Effect of Cloud Computing on Elements of the Accounting Information System. *Global Journal of Management and Business Research*. №17(3). 2017. URL: https://journalofbusiness.org/index.php/GJMBR/article/view/2340?utm_source (дата звернення: 19.10.2025).

5. Ali S. Cloud Accounting: A Theoretical Overview. *International Journal of Research and Scientific Innovation (IJRSI)*. №11(2). 2024. URL: https://rsisinternational.org/journals/ijrsi/articles/cloud-accounting-a-theoretical-overview/?utm_source (дата звернення: 19.10.2025).

6. Вагнер І. В., Занора В. О., Царук О. А. Analysis of the development of cloud technologies in accounting. *Technology Audit and Production Reserves*. №3/6(71). 2023. URL: https://journals.uran.ua/tarp/article/view/289245?utm_source (дата звернення: 19.10.2025).

7. Nguyen T. H., Le M. T., Tran Q. H. Cloud Accounting and Financial Management of Businesses. *Asian Journal of Economics and Empirical Research*. №10(2). 2023. URL: https://doaj.org/article/c1c5e4865dd44b9a991ce2d1a48ebddf?utm_source (дата звернення: 19.10.2025).